

Introducció

L'avaluació de la llicenciatura de Psicologia de la Universitat Ramon Llull s'ha desenvolupat durant els cursos 1998/99 i 1999/00.

La fase interna d'avaluació es va iniciar l'octubre de 1998 i va concloure un any després. La visita a la titulació va tenir lloc el gener de 2000 i el lliurament del corresponent informe extern es va fer el mes de març.

L'acord per duu a terme l'avaluació s'ha pres a nivell institucional, dins la planificació de la URL, i ha estat assumida positivament tant per la facultat com per la titulació.

En el comitè d'avaluació intern hi ha hagut representació de la direcció del centre, del professorat, de responsables d'administració i serveis i d'estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, ha comptat amb la participació d'un professor de la Universitat de València, d'un professional de l'àmbit de l'empresa i d'un expert en metodologia de l'avaluació.

Context institucional

L'ensenyament de Psicologia de la Universitat Ramon Llull s'inicia l'any 1991 a la Facultat de Psicologia i Pedagogia Blanquerna. Cal dir que la Universitat Ramon Llull és una institució privada creada l'any 1990 i reconeguda pel Parlament de Catalunya el 1991.

L'any 1996, la Facultat de Psicologia i Pedagogia Blanquerna i l'Escola de Mestres Blanquerna es constitueixen en la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació, on s'imparteixen les diplomatures de Magisteri i Logopèdia i les llicenciatures de Psicologia, Psicopedagogia i Pedagogia.

Si bé l'Escola de Magisteri Blanquerna té una llarga experiència formativa, els actuals estudis de Psicologia tenen una tradició més curta i una estructura acadèmica més jove i en expansió. Tanmateix, Psicologia és la titulació de cicle llarg de la facultat que té un major volum d'estudiants.

A Catalunya, l'ensenyament de Psicologia s'imparteix a sis universitats, quatre públiques i dues privades.

Taula 1. Dades generals de la URL. Curs 1998/99

	Psicologia
Alumnes de l'ensenyament	892
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	6.803*
Alumnes totals matriculats a la URL	12.916
Alumnes de cicle llarg a la URL	6.009
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la URL	6.91%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la URL	14.80%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	13.1 0%

(*) URL més alumnes matriculats en universitats públiques.

L'accés a l'estudi

En primer lloc, cal dir que el Centre Blanquerna gaudeix d'un reconegut prestigi a Catalunya, la qual cosa incideix en la captació d'alumnes.

L'oferta de places de primer curs de Psicologia a la URL és de 120, nombre que representa un 8.6% del total de places ofertes a Catalunya.

La demanda global en primera opció és superior a l'oferta de places de l'ensenyament en un 260%. D'aquest excés de demanda hi ha una proporció important de sol·licituds procedents de vies diferents a la PAAU. Tot i que les places ofertes són 120, el nombre d'estudiants matriculats és de 216, un 80% superior a l'oferta. Per tant, el centre està "sobre-matriculant", la qual cosa afecta la distribució d'alumnes per grups i l'ús de les infraestructures en general.

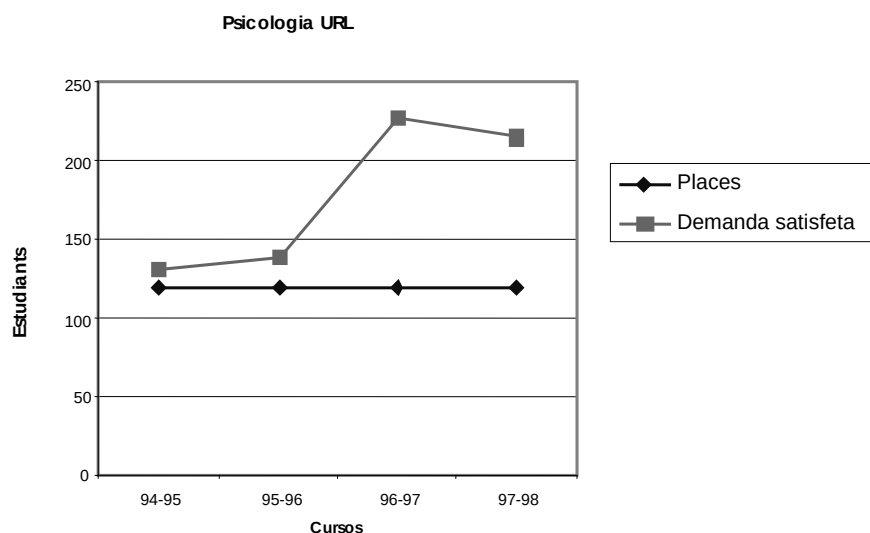
La majoria dels alumnes matriculats provenen de les PAAU. Els criteris d'admissió es basen en dos elements: les notes de les PAAU i una prova addicional de perfil que estableix el centre.

Taula 2. Demanda de accés a la titulació. Curs 1997/98

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Psicologia	120	313	2.61	208	105	216

Places ofertes a Catalunya: 1.390 (universitats públiques més la URL).*
Demanda en 1a opció a Catalunya: 2.145 (universitats públiques més la URL).

(*) UB, UAB, UdG, URV

Per gèneres, la matrícula mostra una presència majoritària de dones –al voltant del 83% de les noves admissions–, taxa que s'ha mantingut al llarg dels darrers anys.

La qualitat de la demanda satisfeta indica una presència majoritària d'estudiants situats a l'interval de nota d'accés entre 5 i 6.

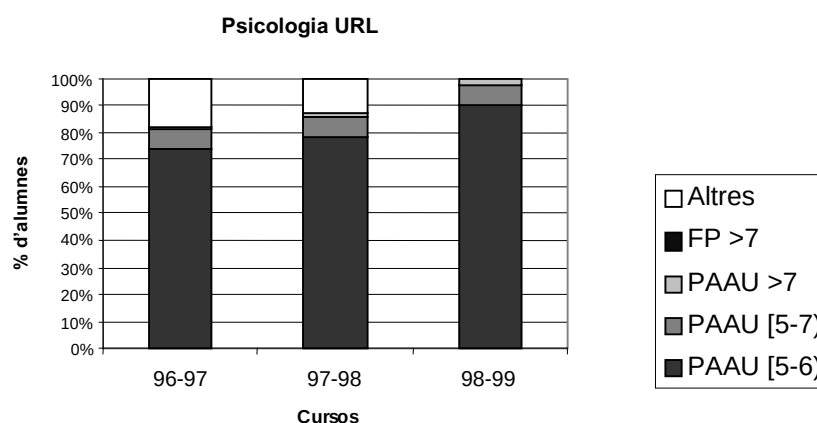
La prova de perfil que realitza l'ensenyament analitza tant el nivell de coneixements conceptuals bàsics per iniciar els estudis, com determinades habilitats i actituds envers la professió de psicòleg. Els resultats d'aquesta prova indiquen que els estudiants que accedeixen a la facultat estan molt motivats, aspecte que té un impacte positiu en el rendiment acadèmic. Tanmateix, també hi ha un grup important d'estudiants que opta per aquest centre perquè la seva nota de tall no els permet accedir a altres facultats.

Un percentatge important d'alumnes mostra bones actituds vers la professió de psicòleg. En canvi, demostren mancances en els coneixements conceptuals bàsics que requereix l'ensenyament.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Psicologia	66.7	7.45	0.44	68.05	6.48	1.85	90	8	2

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

Els objectius de la titulació estan ben definits i tenen en compte el desenvolupament científic, professional i personal dels alumnes. La proposta de planificació docent estableix un model amb un primer cicle bàsic i generalista i dues especialitats de segon cicle: Psicologia Clínica i Psicologia de les Organitzacions.

En els plans estratègics biennals hi apareixen els objectius relacionats amb l'ensenyament des d'una perspectiva més àmplia. Es tenen en consideració tant el perfil de formació com els punts clau diferenciadors de la pròpia oferta: el desenvolupament individual i tutoritzat de l'estudiant, els seminaris i la importància del *pràcticum*.

El programa de formació

El pla està clarament marcat pels principis generals de la URL i és coherent amb els objectius definits per la institució: formació guiada, atenció personalitzada, *pràcticum* i recerca.

El pla compta amb un alt índex d'obligatorietat. Del total de crèdits, 223 –33 assignatures– són obligatoris, mentre que només 105 són optatius o de lliure elecció. Un dels elements diferenciadors, i més positivament valorats de l'ensenyament, és l'atenció personalitzada. En aquest sentit, la facultat ha establert un programa propi d'atenció individualitzada a través de seminaris i sistemes de tutories.

Un altre dels punts forts del programa de formació és el *pràcticum* que facilita la transició dels alumnes al món professional.

Els programes de les assignatures són, en general, adequats. De totes maneres caldria l'adequació als objectius en el cas de les matèries d'anglès.

Taula 5. El programa de formació

	Psicologia
Publicació en el BOE	Nd
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	223
<i>Teoria</i>	103
<i>Pràctica</i>	120
Crèdits optatius	50
Crèdits de lliure elecció	55
<i>Total</i>	328
Grau mínim de practicitat	53.8%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	13
Oferta de crèdits optatius propis	65
% d'optatives al pla d'estudis	15.24%
Relació d'optativitat	1.3
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Nd

Desenvolupament de l'ensenyament

És important assenyalar la satisfacció expressada pels alumnes pel fet de cursar estudis al centre Blanquerna. La consideració social d'aquest centre és un aspecte que els graduats han valorat molt positivament, ja que els ha donat facilitats a l'hora d'accedir al mercat de treball.

La difusió escrita del pla de formació a través de la Guia-Agenda, que inclou reglaments de funcionament, requeriments administratius, etc., facilita als estudiants tasques com l'elecció d'assignatures o opcions a segon cicle. Tanmateix, caldria establir un sistema estandaritzat d'informació sobre els programes que, en tots els casos, inclogués informació sobre la bibliografia recomanada, els sistemes d'avaluació o les metodologies de treball, entre d'altres.

La varietat metodològica docent és destacable. Així, no hi ha un predomini excessiu de la lliçó magistral i s'utilitzen força les tècniques d'audiovisuals, els treballs en petits grups i les exposicions a classe dels estudiants. La metodologia docent remarca el caràcter d'ensenyament personalitzat que promou la universitat.

Com ja s'ha comentat, un dels punts forts de l'ensenyament són els seminaris, que faciliten un aprenentatge guiat. Tot i això, s'ha detectat que, en ocasions, els continguts d'aquests

seminaris no estan especificats o, en d'altres, tenen poca relació amb les assignatures teòriques que s'imparteixen. Caldria, a més a més, revisar els criteris d'avaluació d'aquests seminaris a fi d'augmentar-ne la fiabilitat.

El *pràcticum* engloba les pràctiques realitzades durant el tercer curs en centres relacionats amb l'especialitat escollida. La seva gestió està molt ben valorada. Tot i això, el comitè extern opina que caldria analitzar si la seva situació, al tercer curs, és l'apropiada. En aquest sentit, el comitè considera que els estudiants de quart estan més ben preparats i tenen majors possibilitats de trobar una sortida professional a través del *pràcticum*.

La facultat fomenta la labor individual dels estudiants a través dels treballs de recerca. Però, com que és optatiu, la majoria dels estudiants no s'hi impliquin prou. El comitè d'avaluació extern suggereix la possibilitat d'incorporar aquest treball a l'estructura d'assignatures obligatòries.

El rendiment acadèmic és elevat i la taxa d'abandonament molt baixa. De totes maneres, l'informe extern recomana endegar un seguiment dels graduats que faciliti dades sobre inserció professional i nivells d'exigència de l'ensenyament.

La bona coordinació de l'ensenyament és un dels seus punts forts, ja que permet minimitzar la repetició de continguts entre matèries.

L'estructura de serveis de suport a tota la comunitat educativa ha estat valorada positivament, especialment en el cas del Servei d'Informació i Orientació a l'Estudiant (SIOE).

Quant al nivell de participació estudiantil, si bé està ben definit, és molt baix. Seria convenient que la facultat fomentés aquesta participació, tenint en compte les aportacions a la millora acadèmica que poden fer els alumnes.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions

	Psicologia
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	85
Pràctica	46
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	68
Pràctica	36
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	84
Pràctica	45
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	81
Pràctica	17
Alumnes totals	892
Alumnes equivalents a temps complet	890

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Psicologia
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	70
2a convocatòria	65
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	71
2a convocatòria	71
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	94
2a convocatòria	79
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	81
1r cicle	81
2n cicle	95

Mitjana del nombre de titulats (1995/97)	146
Taxa de graduació	0.75 (1)

(1) $0 < \text{taxa} < 1$

Professorat

En primer lloc, destaca l'elevat grau de dedicació i d'integració del professorat a la facultat, encara que predominen les fórmules de contractació parcial –72% sobre el total.

El nombre de professors doctors en l'ensenyament de Psicologia és de 46 d'un total de 77. El comitè extern considera aquesta relació adequada a les necessitats de la titulació.

Molts dels professors de la titulació compaginen la seva activitat docent amb l'exercici professional. Però, si bé aquesta simultaneïtat és considerada enriquidora, no està prou reconeguda per la universitat. En aquest sentit, caldria concretar les polítiques de la universitat pel que fa a la plantilla docent, per tal d'establir, per exemple, plans de formació continuada o acords d'intercanvi de professors amb altres universitats catalanes o estrangeres.

Finalment, cal posar de relleu l'absència de mecanismes per avaluar el professorat.

L'existència d'un servei d'atenció als professors s'ha valorat favorablement.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1998/99

	Psicologia
Catedràtics d'Universitat	3.1%
Titulars d'Universitat	14.1%
Catedràtics d'Escola Universitària	1.1%
Titulars d'Escola Universitària	3.7%
Professors Associats fins a 8 hores	4.8%
Reste de professors associats	70.6%
Professors visitants	2.6%

Instal·lacions

En general, les instal·lacions destaquen pel seu bon estat. Les aules tenen capacitats diverses en funció del seu ús i l'equipament i material didàctic és adequat.

La biblioteca i l'hemeroteca compten amb fons bibliogràfics suficients, però tenen poc espai pel nombre d'estudiants matriculats al centre. Aquesta situació també es dona a l'aula informàtica i a d'altres serveis, com els de cafeteria o reprografia.

També s'han valorat positivament l'aula d'autoaprenentatge d'idiomes, de lliure accés per a tots aquells alumnes que vulguin fer-ne ús, i l'auditori de la facultat, amb una capacitat de 400 places i totalment equipat.

Els laboratoris i equipament de recerca, excepte els espais destinats a logopèdia, presenten carències importants. També s'han trobat a faltar materials d'anàlisi psicològica a disposició dels estudiants.

Relacions externes

No s'han descrit.

Recerca

La institució és conscient de la importància de la recerca en l'àmbit de la psicologia. Tot i això, la compaginació de les tasques docents i de recerca per part del professorat fa que la investigació, encara que emergent, no estigui consolidada.

Un punt fort pel que fa a la recerca és l'existència d'algunes línies d'investigació reconegudes a nivell nacional i internacional i que compten amb la participació de professorat d'altres universitats.

En canvi, com a punt feble, s'ha observat un excés de línies de recerca. En aquest sentit, es recomana establir una política de desenvolupament de la recerca que faciliti la concentració de les línies i en permeti una major consolidació.

Finalment, es recomana reforçar la presència d'aspectes relacionats amb la recerca en els seminaris que es desenvolupen en el programa de formació de l'ensenyament.